Ն 7013 1895 ՄԱՅԻՍ 13/25 ՇՈՒՄԱՆ ԻՐԹԷՍԻ 36ՆԱԾԸ ՍԷՆԻԷ ١٣١٢ ԶԻԼՀԻՃՃԷ ١ Ն: 7013

Մանզումայի Էֆքիար

30 ԲԱՐԱ 30

ԱԳՕՆԷ ԳԻՏԷԼԻ
Սովորական Ամբողջ
Իստանպոլ իչին 80 40
Թաշրա իչին վէ պուլգարիստան 60 30
Լէզ կիտէնլէրդ իչին 100 50

Սահիպի իմթիազ
ԳԱՐԱՊԵՏ Ց. ՓԱՇՈՍԵԱՆ

Մարգոմ վէ իդարէխանէսի
Պապը Ալի ճատտէսինտէ Ն. 36

Direction du journal
MANZOUMEI EFKIAR
Grand' rue de la S. Porte. 36

منظومهٔ افكار
صاحب امتيازى و مدير مسئولى
قره‌بت يانوسيان
مطبعه و اداره‌خانه‌سى
باب عالى جاده‌سنده ٣٦ نومرولى
دائرهٔ مخصوصه‌در

Ա.ՑԳԱՑԻՆ

Զարշէմպիհ կիւնիւ թէհէմմիւլ ի. ատէն Քաղ. Ժողովտա ամթիսէքի գաբարլար վերիլմիշ տիր.

— Սամաթեա Ս. Գէորգ քիլիսէ. ի Դպրաց դասը իւչ ադալարընընդ գրիկերէրին վադ գճա իշլէրինէ հալեա միւտախէլէ իթտիքլերինէ պիր նէթիճէ վերմէք իւզրէ, պունդարը նիզամա տավէթ իթմէքլիկի Սրբազան Պատրիարք Հայր Հազրէթլերինէ իհտալէ իթմիշ տիր.

Զ. Գուրու չէշմէ Թաղ. Խորհուրդու՝ ազիլիսէ սանտարընընդ պօրճունու թէվֆիկէ իթմէք իւզրէ, քիլիսէնին՝ լըմէնարքէր վէ սաիր էսհամլարընը սաթմագ իւզրէ, Տնտեսական Խորհուրդտան բուխսաթ իսթէմիշ մէ պունա մուվաֆագաթ օլունմուշ իսի իսէտ, Քաղ. Ժողով՝ մէզքուր պօրճուն ներքսէն նէյլէթ իմմիշ օլսուդունուն թէֆթիշինի ենէ Տնտեսական Խորհուրդա ցեվալե էյլէմիշ տիր.

Յ. Օրթաքէօյ Թաղ. Խորհուրդու ինթիխապընը թասդիք էյլէմիշ տիր.

Ցիւնքի կիւն, Ինկիլթերրա գրալիչասը հաշմէթլու Վիկթորիա հազրէթլերինն եէվմը վէլատէթինէ միւսաաֆէ օլմաղլա, Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայր հազրէթլերի նամընա Դեր Փոխանորդ Հայր՝ եէվմը մէզքուրտ Ինկիլթերրա սէֆարէթխանէսինէ ազիմէթլե, էնամ սէֆիր հազրէթլերինէ լազըմի թէպրիկի իհա էյլէմիշ տեր.

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայր Ազգ. Ազգ. Ազգ.

ԽԱՐԻՃԻՑԵԷ

Կէչէն բազար իրմէսի կիւնիւ Վարշավիատան քէշիտէ գելընան պիր թէլէկրաֆնամէտէ, կրօտնօ գազասընտա Բօգոսան գասապասընտա պիր կիւն էվվէլ տէհշէթլի պիր եանկըն զուհուր իտուպ, գասապանըն պէօեիւք գըսմը եանըղը պէեան օլունուեօր։

Իշպու հարիգտէ իւշ եիւզ ալթմըշ խանէ, պիր Գաթօլիք քիլիսասը վէ բօսթախանէ վէ թէլէկրաֆխանէ վէ էն պէօեիւք օթել վէ պիր գաշտիւքքեան եանմըշ տըր։

Միւհթերիգ օյան պինալաբըն օնտա պիրի սիկուրիթալը օվաղալ, խասաբաթը վագբա՝ քիւլլիյեէթ ի տիր։ Պիր խալլէ նիֆուս աղբը սուրէթտէ մէճբուհ օվմուշլար տըր։

—Լայպախտա զելզելէնին աբ գասը հիչ քէսիլմէեօր։ Կէչէն բազար իրթէսի կիւնիւնէ գասաբ հարէքեաթը արզիյէնին մո ճիպ օլուուղու խասաբաթը՝ տէօրթ միլիոն ֆիօրինի կէչտիկի թախմին օլունուեօր։

—Բազար իրթէօր կիւնիւ վէ սալը կիճէսի ՇԷֆքի Բօմա չէհրինտէ պէչ տէֆա զելզելէ հիսս օլունուպ, պիրի 15 սանիյէտ տէվամ իթմիշ տիր։

Ֆլօրանս չէհրինտէ հարէքէթը արզոան սագաթլանան պինալարը մըգտարը՝ իւշ պին պէշ եիւզ գասաբ օլտուղու խաչպէր վէրիլիեօր։ Մէքթէպլէրին քեաֆֆէօր սագաթլանմըշ օլտուղունտան, թէտրիսաթ թաթիլ իտիլմիշ տիր։ Բալեանս վէ Բօլէթիէվա վէ Արեանս թէաթրոլարը տախի չաթլամըշ տըր։ Էհալի հալէա խանէլէրինէ կէրմէեէ ճէսարէթ իտէմէուպ, գըրլարտա պէյթուլթէթ իթմէքտէ տիր։

Ճիվար գարիյէլէրաէն ալընան խապէրլէր՝ տահա ֆիեաէ տէհշէթէնկիզ տիր։

—Ավթրիա վէ Մաճարիսթան-տա Բիքգա վէ Իսթրէմ վէ Ճիեօնքիս չալլարը ճօղուպ, ֆէեէզան իտէն սուլար էթրաֆը պասմըշ տըր։ Խասաբաթ՝ բէք զիեատ տիր։ Բաբ նէհրինին սուլարը տախ թաշըպ, իւշ քէօրբիւ եըդմըշ տըր։ Հայտպէք վէ Քէրմանտ գասապալարընը տախ սու պասմըշ տըր։ Եալընըզ պու թարաֆլարդն զիեանը՝ եիւզ պին գրամիցա գասդար թախմին օլունուեօր։

Սարա նէհրինին ֆէեէզանընտան իսէ Ակրամ չէհքիյլէ էլլի պին տէօնիւմիւք էքիլմիշ արաշի սուալթընտա գալմըշ վէ էքինլեր քեսմիլէն խարապ օլմուշ տուր։

—Ինկիլթերրա պաշ վէքիլի լորտ Բօզպէրինին թասհիհը միզաճ զմ-նընտա պիր վարօրա բաքիպէն սեհահէթէ չէգտըղը եաղըլմըշ իտի։

Միշաբիւէյհ կէչէն բազար կիւնիւ Բօրթ-Սըմուտա մուվասէլէթ իթմիշ տիր։

—Իթալիա պաշ վէքիլի Մ. Դրիսբի վէ խարիճիյէ նազիրը Պալոն Պրան թալաֆընտան Ավթրիանըն խարիճիյէ նազիրը սապգը Գոնթ Գալնօքիսէ մէքթուպլար կէօնտէրիլուպ, միշաբիւէյհէ՝ իսթիֆա իթտիկինտէն վէ ռահաթը տէվլէթտէն էլ չէքտիկինտէն տօլայը թէսուիֆ պէեան օլունմուշ տուր։

—Լօնտրատան Գօրէսբօնտանա Բօլիվիգ նամ Վիէննա զազէթասընա չէքիլէն թէլէկրաֆնամէյէ կէօրէ, Իթալիա գրալընընը եէկէնի Տինք տ'Աուսթուն Օրլէան խանէտանընտան Բրէնսէս էլէն իլէ ըսմը իզտիվաճը՝ ալաֆրանկա յունիսին 20նճի կիւնիւ իճրա օլունա ճագ տըր։ Իշպու ըէսմաէ, գրալ հազրէթլէրինին մախտուսու Բրէնսը Նաբլ հազրը պուլունաճագ տըր։

—Վիէննա ֆինուն ագատէմիսի ֆախրի ազալըզընա, միւթէվէֆա Արշիտիւք Ալպերթին եէրինէ, Արշիտիւք Ֆրանսուա Ֆէրտինանտ ինթիխապ օլունմուշ տուր։

—Ռուս թիճարէթինին Իրանտա թէրագգըսը իշուն, եօթէտէն պէրի սարֆ իտիլէն իգտամաթա զամիմէ օլմագ իւզրէ, պու քէրրէ, պահրը Հազեզ (Կասպից Ծով) սահիլինտէ քեաին Անզէլի իլէ, Իրանէն տախիլինաէքի Գազվին չէհրի արասընտա պիր տէմիր եօլու ինչասը իշուն, հիւքիւմէթտէն իսթէնիլէն միւսաատէեէ մուվաֆֆեգաթ իտիլմէքտէ, լիւզումու գատար հիսսէ սէնէտաթը՝ Բէթէրսպուրկտա գարիպէն նէյը օլունաճագ իմիշ։

—Մատակազարտա քեաին Մաֆոնկատան մայիս 19 թարիխիյէ չէքիլէն պիր թէլէկրաֆնամէյէ նազարէն, միւսթէմլէքաթ պիրինճի ալաեընը թէչքիլ իտէն Սագալավ սիլահենտազ էֆրատը՝ Մարբվայ մէվզբինին ճէնուպը չարգը ճիհէթինտէ։ Հավալըլարա թէսատիւֆլէ, սիւնկիզ իլէ մուհարէպէ-նէ պաշլամըշ վէ Հավալըլար՝ ալմըշ թէլէֆաթ վէ պիր չօգ մեճբուհ վէրտիքտէն սոնրա, ֆիրարէ մէճպուր օլմուշլար տըր։ Ֆրանսա ասաքիրինտէն իքինճի պէօիւկիւն միւլազիմը եվվէլի Ֆօրթոն իլէ, սիլահ էնտազ էֆրատընը սէքիզի՝ խաֆիֆճէ վէ տէօրաիւ՝ ազրըճա մեճբուհ օլմուշ տուր։ Մուհարէպէի միւթեազբա, մէզքիւր գըթատա Հավալըլարը Ամատանթ մէվզբինի իշղալ էյլէմիշ տիր։ Գիրինճի միւֆրէզէ՝ իլերիեէ հարեքէթ իտերէք, Անտրօթէրօսէ միւվասէլէթ էյլէմիշ տիր։ Ժէնէրալ տը Շեզէն՝ Մաժանկաեէ ավ իթմիշ տիր։

—Շիլի հիւքիւմէթինին մագարը իտարէսի օյան Սանթիեակատա քեաին գանկրէ տարրէսինտէն էֆրէնճի մայիսին 19ունճի բազար կիւնիւ աթէշ զուհուր իտէրէք, հէր նէ գատար աէօնտիւրիւլմէսինէ զայրէթ իտիլմիշ իսէ տէ, մէզքիւր տարրէ քեատիլէն եանմըշ տըր։ Գանկրէ տարրէսի՝ Սանթիեակո չէհրինին էն մուհիմ վէ կէնիշ տարրէսի իտի։ Հիւքիւմէթ վէ Բարլըմէնթօնուն ըէսմի էվրագը վէ միւթէնէվվի տէֆթէրլէրիյլէ, քիւթիւպխանէսի պիւսպիւթիւն մահվ օլմուշ տուր։

—Ինկիլթերրա Գրալիչասը հաշ մէթլու Վիգթօրիա հազրէթլէրի նին տօղտուղլարը կիչնէ միւգատիֆ օյմագ միւնասէպէթիյլէ, մէվալիքը մէզքիւրէ թէրսանէլէրիյլէ տէսթիկեահլարընտա, էֆրենճի մայիսին 2ունճու ճիւմաա կիւնիւ (տիւն) եօյլէ վագթըն ան 27ինճի բազար իրթէսի կիւնէ գատար, ամէլիյեաթըն թաթիլ իտիլմէսի՝ պահրիյէ նէզարէթի թարաֆընտան էմր օլունմուշ տուր։

—Բէչթատան պիլտիրիլտիկինէ կէօրէ, Թունա նէհրինտէ տէվիր գաբուլարտա իճրա իտիլմէքտէ օլան ինչասթըն իլավէլերի իչուն թէրթիպ օլունան լանիհա իլէ, մէզքիւր ինչասթրն մուճիպ օլաճաղը մէսարիֆ՝ մէճլիսը մէպուսան թարաֆընտան գապուլ վէ թասվիպ օլունմուշ տուր։

—Բարիստէն թելեկրաֆլա պիլդիրիլտիկինէ նազարէն, վարիպաթ իւզերինէ պիր միւնասիպ բէամ զօնուլմասընը միւթեզամին օլարագ, լատիգալ թարաֆտարլարընճա տէրմէեան օլունան թէքլիֆիգապուլ իթմէեէ՝ տահա չիմտիտէն 1ի քիչլիի հազրը պուլունտուղու հիսգ իտիլմէքտէ իմիշ։

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՓՈՒՆՋԻ

«Մեկալ թարգմանութիւն» - Հայրենիք լրագիրն, «Ամուսնութիւնը Ս. Գրքի մէջ» վերնագիր յօդուածով մը կուզէ ընթերցողներն համոզել թէ՝ այս ներշնչեալ Գրքէն իսկ կապացուցուի որ Ամուսնութիւնը խորհրդաւոր արարողութիւնը մը չէ, հաւատքի հետ կապ ունեցող բան մը չէ, այլ պարզ աշխարհային խնդիր, «որոյ վերայ երբէք եհովան սիրտ հատցուցած չէ։» Ի մէջ այլոց, Բոոսի և Հռութի ամուսնութեան դէպքը պատմելով՝ սրբազան բնագիրն ա՛յսպէս կը թարգմանէ.

«Եւ Բոոս ծերերուն ու բոլոր ժողովրդին ըսաւ. դուք այսօր վկայ էք որ ես Եղիմելեքի բոլոր ստացուածքը ու Քեղլոնին և Մաալոնին բոլոր ստացուածքը Նոէմիի ձեռքէն ծախու առի։ Ու Մաալոնին կնիկը՝ Մովաբացի Հռութն ալ ընծի կնիկ առի, որ մեռնողին անունը պահեմ իր ժառանգութեան մէջ, ու մեռնողին անունը իր եղբայրներէն և իր բնակարանին դռնէն չվերնայ. դուք այս բանիս համար այսօր վկայ էք։ Այն առեն դուռն եղող բոլոր ժողովուրդը և ծերերը ըսին. վկայ ենք։ Տէրը քու տունդ մանող կնիկը Ռաքելին և Լիային պէս ընէ՝ որ Իսրայէլի տունը չինեցին, և դուն Բեթլեհէմի մէջ անուն վաստկէ։ Ու քու տունդ Փարեսին տանը պէս ըլլայ՝ որն որ Թամար ծնաւ Յուդայէն՝ այն սերունդով՝ որ Տէրը պիտի տայ քեզ այս նորահասակ կնիկէն։ Եւ Բոոս Հռութն առաւ, որ իրեն կնիկ եղաւ և տէրջ ողորմութեամբ յղացաւ զաւակ մը ծնաւ։»

Ս. Գրոց մէջ այս թարգմանութիւնը մեք հետեւեալ կերպով կը կարդանք. (Տես Հռութ Գլ. Դ. 9-13)

«9.- Եւ կրսէ Բոոս ծերոց ու բոլոր ժողովրդեան. - դուք իմ վկաներն էք այսօր, որ Եղիմելեքի բոլոր ինչքն, և ի՛նչ որ (անոր երկու մեռած որդիքն) Քեղլոն ու Մաալոն ունին՝ Նոէմիի ձեռքէն ես առի։

«10.- Նաեւ Մովաբացի Հռութն կին Մաալոնի՝ ինձ կնութեան առի, որ մեռնողին անունը կանգնեմ իրեն ժառանգութեան մէջ, ու մեռնողին անունը իր եղբայրներէն և իր բնակարանին դռնէն չվերնայ. դուք այս բանիս համար այսօր վկայ էք։ Այն առեն դուռն եղող բոլոր ժողովուրդը և ծերերը ըսին. վկայ ենք։ Տէրը քու տունդ մանող կնիկը Ռաքելին և Լիային պէս ընէ՝ որ Իսրայէլի տունը չինեցին, և դուն Բեթլեհէմի մէջ անուն վաստկէ։ Ու քու տունդ Փարեսին տանը պէս ըլլայ՝ որն որ Թամար ծնաւ Յուդայէն՝ այն սերունդով՝ որ Տէրը պիտի տայ քեզ այս նորահասակ կնիկէն։ Եւ Բոոս Հռութն առաւ, որ իրեն կնիկ եղաւ և տէրջ ողորմութեամբ յղացաւ զաւակ մը ծնաւ։»

Ս. Գրոց մէջ այս թարգմանութիւնը մեք հետեւեալ կերպով կը կարդանք. (Տես Հռութ Գլ. Դ. 9-13)

«9.- Եւ կրսէ Բոոս ծերոց ու բոլոր ժողովրդեան. - դուք իմ վկաներն էք այսօր, որ Եղիմելեքի բոլոր ինչքն, և ի՛նչ որ (անոր երկու մեռած որդիքն) Քեղլոն ու Մաալոն ունին՝ Նոէմիի ձեռքէն ես առի։

«10.- Նաեւ Մովաբացի Հռութն կին Մաալոնի՝ ինձ կնութեան առի, որ մեռնողին անունը կանգնեմ իրեն ժառանգութեան մէջ, ու մեռնողին անունը իր եղբայրներէն և իր բնակարանին դռնէն չվերնայ. դուք այս բանիս համար այսօր վկայ էք։ Այն առեն դուռն եղող բոլոր ժողովուրդը և ծերերը ըսին. վկայ ենք։ Տէրը քու տունդ մանող կնիկը Ռաքելին և Լիային պէս ընէ՝ որ Իսրայէլի տունը չինեցին, և դուն Բեթլեհէմի մէջ անուն վաստկէ։ Ու քու տունդ Փարեսին տանը պէս ըլլայ՝ որն որ Թամար ծնաւ Յուդայէն՝ այն սերունդով՝ որ Տէրը պիտի տայ քեզ այս նորահասակ կնիկէն։ Եւ Բոոս Հռութն առաւ, որ իրեն կնիկ եղաւ և տէրջ ողորմութեամբ յղացաւ զաւակ մը ծնաւ։»

Ս. Գրոց մէջ այս թարգմանութիւնը մեք հետեւեալ կերպով կը կարդանք. (Տես Հռութ Գլ. Դ. 9-13)

«9.- Եւ կրսէ Բոոս ծերոց ու բոլոր ժողովրդեան. - դուք իմ վկաներն էք այսօր, որ Եղիմելեքի բոլոր ինչքն, և ի՛նչ որ (անոր երկու մեռած որդիքն) Քեղլոն ու Մաալոն ունին՝ Նոէմիի ձեռքէն ես առի։

«10.- Նաեւ Մովաբացի Հռութն կին Մաալոնի՝ ինձ կնութեան առի, որ մեռնողին անունը կանգնեմ իրեն ժառանգութեան մէջ, ու մեռնողին անունը իր եղբայրներէն և իր բնակարանին դռնէն չվերնայ. դուք այս բանիս համար այսօր վկայ էք։ Այն առեն դուռն եղող բոլոր ժողովուրդը և ծերերը ըսին. վկայ ենք։ Տէրը քու տունդ մանող կնիկը Ռաքելին և Լիային պէս ընէ՝ որ Իսրայէլի տունը չինեցին, և դուն Բեթլեհէմի մէջ անուն վաստկէ։ Ու քու տունդ Փարեսին տանը պէս ըլլայ՝ որն որ Թամար ծնաւ Յուդայէն՝ այն սերունդով՝ որ Տէրը պիտի տայ քեզ այս նորահասակ կնիկէն։ Եւ Բոոս Հռութն առաւ, որ իրեն կնիկ եղաւ և տէրջ ողորմութեամբ յղացաւ զաւակ մը ծնաւ։»

Ս. Գրոց մէջ այս թարգմանութիւնը մեք հետեւեալ կերպով կը կարդանք. (Տես Հռութ Գլ. Դ. 9-13)

«9.- Եւ կրսէ Բոոս ծերոց ու բոլոր ժողովրդեան. - դուք իմ վկաներն էք այսօր, որ Եղիմելեքի բոլոր ինչքն, և ի՛նչ որ (անոր երկու մեռած որդիքն) Քեղլոն ու Մաալոն ունին՝ Նոէմիի ձեռքէն ես առի։

«10.- Նաեւ Մովաբացի Հռութն կին Մաալոնի՝ ինձ կնութեան առի, որ մեռնողին անունը կանգնեմ իրեն ժառանգութեան մէջ, ու մեռնողին անունը իր եղբայրներէն և իր բնակարանին դռնէն չվերնայ. դուք այս բանիս համար այսօր վկայ էք։ Այն առեն դուռն եղող բոլոր ժողովուրդը և ծերերը ըսին. վկայ ենք։ Տէրը քու տունդ մանող կնիկը Ռաքելին և Լիային պէս ընէ՝ որ Իսրայէլի տունը չինեցին, և դուն Բեթլեհէմի մէջ անուն վաստկէ։ Ու քու տունդ Փարեսին տանը պէս ըլլայ՝ որն որ Թամար ծնաւ Յուդայէն՝ այն սերունդով՝ որ Տէրը պիտի տայ քեզ այս նորահասակ կնիկէն։ Եւ Բոոս Հռութն առաւ, որ իրեն կնիկ եղաւ և տէրջ ողորմութեամբ յղացաւ զաւակ մը ծնաւ։»

Ուշադիր միտքն երկու թարգմանութեանց տարբերութիւնը կը լայ հասկնալ և տեսնել թէ՝ Հայրենիքի յօդուածագիրն ըսել կուզէ որ Ժողովրդը և ծերը հաւատաց վկայեցին և բարեմաղթեցին Բոոսի և Հռութի ամուսնութեան համար, մինչդեռ Աստուածաշնչի բնագիրն երկուքի կը բաժնէ զոյծը. վկայութիւնը՝ ժողովրդեան, բարեմաղթութիւնն կամ օրհնութիւնն ի վերայ՝ օրինաւոր ամուսնութեան՝ ծերոց կընծայէ։ Ժողովուրդն ամուսնացելոց առեւարական հաղորդակցութեան, և երկուքին կատարեալ հաւանութեան վկայ կը կանգնէ. իսկ ծերք Աստուծոյ խնամքը) կը պաղատին ի վերայ փեսային ու հարսին, և պտղաբերութիւն որդեծնութեան կը մաղթեն յերկնաւոր։

Եւ յետոյ, զարմանալի չէ՞ որ ի վերուստ եհովան ալ չյանդգնիր ալա յանդուգն ծերերը՝ վարէն դլխացաւ և «սիրտ հատնում» ղրկելուն համար, և չըսեր թէ ես այդպիսի աշխարհային խնդրոյ վերայ «սիրտ չեմ հատցուցեր, այլ լինելով տէր կենաց և միակ պահպանիչ մարդկային ազգի սերնդական հարատեւութեան, կը հանձնել Բեթլեհեմացի ծերոց խնդրանաց։ - «Տէրը յղութիւն տուաւ Հռութի՝ կըսէ Ս. Գիրքն, կարծես՝ դիտմամբ։ Եւ արդարեւ այս չնորհապարգեւ յղութեան պտուղն եղաւ Ովեդիդ՝ մեծ հայրն Դաւթայ՝ աքսամատ մարմնաւորութեան ա՛յն հրաշալի էակին, որ Քրիստոս կը սուէն և ցրում ընդ մեզ ծնրադիր կ'երկրպագեն երկինք և երկիր։

Շատ կարելի է որ՝ ինքն յօդուածագիրն ալ ցնցուեցաւ, երբ Աստուածաշունչ Ս. Գրոց մէջ պատմուած ամուսնութեան մը վրայ վկայութեան ձայնն ու օրհնութեան արտասանութիւնը անջատ մարմնոց վրայ բաժնուած տեսաւ, և հասկցաւ թէ հին անտեսութեան մէջ անգամ՝ ամուսնութիւնը սոսկ քաղաքային կապակցութիւն մը չէ եղեր, այլ նաեւ կրօնական վաւերացման կարօտ խորհրդաւոր արարողութիւն մը։ Ապա թէ ոչ՝ ի՞նչ բան կարգելոյր զինքն՝ որ սրբազան բնագիրը նոյնութեամբ թարգմանէր։

Փափաքելի է՝ որ ո՛վ ի՛նչ կը գրէ, երբ խնդիրն քրիստոնէական սկզբանց և եկեղեցական արարողութեանց կը վերաբերի, աստուածապաշտ և երկիւղած սրտով մը շարժի, որ չգիտցածն ուսանի, և գէշ գրել չփորձուի, որով թէ՝ անգիտակցական դաւադրութիւն մը լրատ չլինիր հրապարակի վրայ, և թէ՝ պարկեշտութեան ու ազնուութեան ճամբայ հաւատաքիր մը ընծայած կը լինի անձին, և ա՛յն թերթին՝ զոր հրատարակեց գրուածն։

Փունջատ կէօրիւլէն պու ճէվապը սէվապը այնէն տէրճ ու պէեան իմիլտիկիմիզ միսիլու, մէզքիւր մէնէլէ հազ գըմտա կրցն. Ֆոնդմէնտա Նազարը տիգգամըրը արզու իտէրիզ։

ԻԼԱՆ

Եանէա վիկաէթինտէ Գէրաթ թանճալընտա վագը Ավսթրատա մէրգեսմ Մոռթաֆա բաշա մայեէթինտէ խըմմէթ իթմիշ պուլունան վէ Ախըսգալը կարապէտին օղու թէսմիյէ օլեռնան Զանագգալէի Աբթին քի 30-33 չաղալընտա ուզուն պօյլու՝ ինճէ վիճուալու, վէ գարա գաշը գարա կէօզիւ, պիր չախս օլուպ, օն իքի աէնէտէն պէրու, հիչ պիր խապէրի ալընամատընտան, գարտաշը թարաֆընտան, մէրգումուն էօրիկիւնիւ վէ եախօտ հաեաթտա պուլունտուղունու էկէք պիլէն վարիսե, պէրայի ինանիյէթ թարաֆմըզա պէեանէ հիմմէթ իյլէ՝ մէսի ըէճա օլունմագտա տըր։

ՃՇՄԱՐՏԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԱՄՈՒՍՆԱԹՈՂՈՒԹԻՒՆ

Ճշմարտասիրութեան եռանդը մը կեռաւ գրական հրապարակին վրայ։ Անշուշտ հրապարակագրի մը պարտականութիւնն է ամեն խնդրոյ մէջ ճշմարտութեան հետեւիլ, բայց չէ թէ իւր ուզած կերպով, որ յետոյ խեղաթիւրիւմներու դիմել հարկ չլլլա։ Օրինակի համար ատոնցմէ ոմանք անցեալները կըսէին թէ խաթեր համար ճշմարտութիւնը չենք կրնար սքօղել, մենք ալ այն առեն խաթեր համար մարդիկ ըրինք այդ բաներին։ և հետեւեալ օրը ելան ըսին թէ հիւանդանոցին մէջ կամաց դուրսէն կը գնեն։ ամեն մարդ իւր հաւատոյ պարտականութիւնը լի՝ ու լի վճարեց այդ հրատարակութեան, մինչդեռ յետոյ ուսուցուեցաւ որ տասն և ինը կով կայ հաստատութեան ախոռին մէջ որոց առ պէժմ վեցը կաթնատու է միայն։ եւ երբ ճշմարտութիւնը յայտնող նամակ մը կը ստանան՝ ճշմարտութենէ չը չեղելու համար՝ ինչպէս որ տեսանք, խիզաթիւրեցին նամակը և պնդեցին հրատարակեցին և իրաւունք ալ ունէին, եթէ նամակը չը խեղաթիւրէին, պիտի պարտաւորէին ճշմարտութիւնը խիզաթիւրել։

Ասկէ զատ պարծենալով կը պարծենան մինչև այսօր թէ հիւանդանոցը իրապէս բարեկարգելու պատվը՝ ճշմարտութիւնը բացայայտելով, իրենք զգացուցին առաջին անգամ։ Պահ մը առաջնութիւնը իրենց թողով, տեսնենք որո՞նք էին ասոնց յայտնած ճշմարտութիւնները։

Հիւանդանոցին ներքին վիճակը՝ ան ատիճան յուսալից տուին որ զարմացաէս սպանդանոցի մը հաւասարեցուցին։

Հիւանդանոցի մէջ որքերը անօր թի կը պահուին ըսին։ Ճիշտակը մենք այս տեսակ սեւ տարածայնութիւն մը հերքմամբ անգամ արժան չենք համարեր թէ և չենք ալ ըսեր թէ այդ տեղի պատասխանատուները խորտիկներով և համադամներով կը անանին։ եթէ այդպէս ըլլար, ո՞ր եանաֆիրդ զարակը չը պիտի ուզէր նոյն հաստատութեան մէջ գտնուիլ։ բայց ո՞ր մէկը թուենք, օր նոր, ճշմարտութիւն նոր, սակայն քիչ մը այս նոր ճշմարտասիրութիւնը թողով իրականութեան դառնանք։

Մինչև այսօր այդ հաստատութեան ներքին բարեկարգութիւն մը չկանար տրուիլ։ բոլոր յանցանքը՝ փոխաբերաբար Հոգաբարձութեանց, տնօրէններու և պաշտօնեից կռանակը բեռցնել սովորութիւն եղած է։ Ատոր հիմնական դարման մը ինչ ցոյց չը տուաւ մինչև հիմա։ զանազ մեղայ, հաւաքուածութիւնը քիչ մնաց պիտի մոռնայի։ որմէ տեղեկացանք թէ մեկ հաւ մը առ նուազն տարին քսան ղուրուշ շահ կը բերէ։

Ըստ մեզ, փոխանակ Հոգաբարձու, այնօրէն կամ պաշտօնեայ փոխելով, հիւանդանոցին պիւտժէն եթէ հաւասարակշռենք, բարեկարգութիւնը ինքնին կը հասատաւորի կարծենք։ Նախ հաշուի առնուելու է որ յան դարմանուելու պարմանաւ քա՞նի հիւանդի անկողին կրնանք ունենալ, քա՞նի անկարներ կրնանք պատսպարել, քա՞նի ապրող կամ խեղաթաբ կրնանք պահել։ քա՞նի որքեր կրնանք ընդունիլ։ մեկ խաչքով։ ծախքը հասոյթին հաւասարեցնել պէտք է։

Ամենէն բարեկարգ և մերինէն անհամեմատ հարուստ հիւանդանոցներն անգամ, ամեն բանէ առաջ քանի անկողին ոճենալնին հրատարակած են, և երբ որոշեալ թիւը լրանայ, անկէ ետքը կէս հիւանդ անգամ չեն ընդունիր։ Իսկ մենք, առաջ բոլորովին հակառակը, օր մը վեց հարիւր հիւանդ, օր մը ութ հարիւր և ուրիշ օր մը ինն հարիւր պատսպարեալներ ընդունելու պարտաւորեալ կը զգանք ինքզինքնիս։ և կը սեն թէ շատ անգամ ձիթապտուղ և հաց միայն կը տրուի պատսպարելոց։ մենք չենք կրնար այդչափ բան կարենալ արուելուն ալ կը զարմանանք, և համոզուած ենք թէ մին չեն որ հիւանդանոցին պիւնժէն կարգի չը դրուի, ոչ արգի հոգաբարձութիւնը և ոչ ալ ապագայ հոգաբարձութիւնները։ Իրական բարեփոխութիւն մը կրնան մտցնել միայն Ազգ. հիմնարկութեան մէջ։

Ամուսնալուծման խնդիրը տակաւ լծուելու կը մտնի ա՛յն արօրին, որ Զէնոնի արտը հերկելու սահմանուած է, և որուն ցանկապատին վրայ «Հասարակաց լիցին կանայք» գրուած է։

Գաւառներու մէջ ամուսնալուծումներուն հարկը կը քարոզեն ամեն օր։ Իբր թէ գաւառներու մէջ չեն բամբասուծութեան կամ ճակնդեղի մշակութեան հարկը քարոզեին։ Ըստ մեզ և բազմաց, դիւրին է դուշակել թէ այդ քարոզութեանց ճիշդ նշանակութիւնը, ընտանիքներու մէջ կռիւներ յարուցանելու հարկը քրքել պարզապէս։

Մեր նոր օրինագէտները կրսեն թէ, այն ամուսնացեալք որք իրարմէ գժգոհ են, պէտք լուծուին անմիջապէս (սակայն չո՞ւբի թէ քացախի մէջ լուծուելու են, ան չեն ըսեր) և ուրիշի մը հետ ամուսնանան, ան չեղած ուրիշ մը, այսպէս շարունակաբար մինչև որ հարուս յարմարին։

Ինչ սքանչելի օրէնք։ Մարդ իւր գլխարկն անգամ այնչափ դիւրին կերպով չը կրնար փոխել չատ անգամ, ուր մնաց էրիկ կնիկը։ ուրիշէ եթէ ատոնք՝ էրիկը սայրը, կը հասկնան և կնիկը իլիկ։

Ց. Մ. ՀԱՃԵԱՆ

ԴԱՍՏԻՍԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

(7012 թիւէն շարունակութիւն)

Անցեալ տարի լրագրաց մէջ կնթերցաք ի կեդրոնական վարչութենէ ընդունեալ մասնաժողովին, որ ըստ Սահմանադրութեան խոսման հոգեւոր դասուն ձրի կատարելու պաշտօնը պիտի տնօրինէր։ Նոյն ժողովը եթէ տակաւին վարողական դրութիւնը նորոգելու համար կ'խորհրդակցի, այսինքն միաբութեան և թաղման և պսակի միջոցներով ապրելու անօրէնութիւն ընելով, քահանայից ձեռք բանալու կերպը բարւոքել յուսալի փորձը կրնայ համոզել զան մասնաժողովը թէ վիշտը աեղափոխելով չթեթեւնար, այլ իմաստուն դասաւորութեամբ պէտք է որ հիմնական դրութեան դիմք։ Ըստ սկզբանց յաւիտենից պարտք և իրաւունք, և չէ թէ ողորմութիւն և նուէր, զի ողորմութիւնը անկարողներու տալանկ է և ոչ թէ հոգեւոր մարդոյ։

Եւ որովհետեւ քահանայագործութիւնը միշտ աննիւթ իրաց վերայ պաշտօնեութիւն մի է, և հաւասով ընդունելիք և հոգեկան գործոց մէջ փոխարինեալ նիւթականութիւնքդ ներքնոց զորութեանց նշանակեալ շնորհը գրեթէ կ'նուազէ, և երբ քահանայագործութիւնը իբր դրամիւ փոխարինեալ տեսանէ ոք, ներքին մարդը հեռամուտ ի քննել՝ խորհրդոց զորութիւնը յայտնի ֆեսանելոց հրաչք կ'խնդրէ։ Օրինակի համար, երբ տեսանէ որմինձոնիւ օծեալը, նուիրական մարդը, ազատ չէ յախտից մեղաց և ի կարօտութենէ, կարէ մակարկել թէ, նուիրական սքրութիւնները որք յայտնի եղանակաւ փոխոխութիւն ինչ չեն ներգործեր ենթակային, կ'վերիպ ի հաւատոյն... և առ երեսս ընդունելի զաղօթս քահանային, զի դրամի փոխարինութիւնը գոգցես իրաւամբ ունայնացուցանէ զզօրութիւն չնորհաց։

...Մարդկային միտքը Աստուածային պանակեր է ըստ հաւատոյ, և միանգամայն ըստ փիլիսոփայութեան, մանաւանդ եթէ գրաբարառնալ և ինքզինքը քննել, իւր էութիւնը, իւր անձը, իւր հոգին ճանաչել, և յառաջադիմելու համար Աստուծոյ կողմանէ զօրութիւն ընդունած է իւր ընդօրեան մէջ, մանաւանդ միտքն է որ միտքը կ'ընէ, այնինքն ինքն ինքեան վերայ կ'խորհի, և յաւիտենականութեան անունն ունի։ «Աստուծմէ ետքը եթէ անքննելի էակ մը կայ այնալ արդն է» ըսած է մեծ փիլիսոփայ քահանայ մը Անգլիացի։

Հոգեւորական խորհուրդները, յաւիտենականութեան յոյսը կամ անմահութեան հաւատալը նիրտը կրթութեան կարամադրեն։ Եւ հաւատոյ վարդապետութիւնը մարդկային երջանկութիւնը՝ ոչ միայն հանդերձեալ կենաց մէջ, այլ և այս աշխարհիս մէջ ալ ժամանակաւոր կերպիւ երանելի առնելու աղբիւրներ կպատրաստէ։ Գնահատելի արժանի են այն յօդուածագիր հայ բանասէրները որք գիրերը մեծ կրնան ունիլ քաջալերելու։ Եւ հերքեցին այն հերձնակութիւնները՝ որք կրնան ազգային մարմինն կ'անջատեն։ Որովհետեւ տեսալ և անիմանալի էր այն դրութիւնը, և կամ հակասական էր ասելը՝ կը դերը եկեղեցոյ մէջ իրա ասութիւն ունի, և անյարմար է աշխարհք կառավարելոյ մասին։ Դրով կրօնային զգացմունքը, աշխարհային գործքերէն զատելով, լուելեան զհոգին ուրանալ կամ բնութեան օրէնքը ջնջելու եղանակ մ'էր։ որ անհնարին գործ, «չ կրօնքը առանց աշխարհային գործոց հմտութեան իւր էութիւնը կարէ յայտնել, և ոչ ալ աշխարհիս ընդհանուր վարչութիւնը բաղդատականութեամբ յառաջ երթալ կարէ առանց կրօնի ազդեցութեան։»

Զայս ասելով, կղերին իշխանութիւնը և սուրը հաստատել չեմք ուզեր, Քրիստոսի թագաւորութիւնը ծուր և հուր չունի, այլ վարչութիւն ունի հայրական, և այն վարչութիւնը որ զատեալ ի ժողովրդենէ, եկեղեցւոյ և հաւատքի վարդապետութեանց մէջ միայն կ'զբաղի, անիմանալի է մը տաց և սխալից։ կամ անապատական օրէնքը, աշխարհային իրողութեան անհպելի լիներով, ծրէնք կամ վարչութիւն չ'կրնար ընուել։

Ուստի պէտք է որ, ժողովուրդք համայն ազգաց կրօնական զգացմամբ քաղաքակիրթ հանդիսանան և քաղաքավարութեամբ, Կրօնական զգացմամբ ճշմարտութիւնք յայտնեն աշխարհի... Վասն զի բանիս կղերը չէ թէ ծանրակշիռ է հիմա, այլ մուրանալու դիրքն մէջ անօրացած է, ուստի Բիբլիս առնեալ աշխարհը, պէտս ունի կղերի մուրացկանութեան սովորութիւնը ջնջելու, եթէ չեն ուզեր կրօնային զգացման բոլորովին անհետանալը։

Կղերին անկումը նկատելով, ըստ տպալ եմք առել թէ, կան մարդիկ որք դիտամբ խոնարհեցուցանեն կ'ցանկան ոոյն դասը։ և ընդէ՞ր արդեօք, ժողովուրդը սինքզբ դասուն կ'մղէ գայնոսիկ։ — զայս լուել պարտիմք...

Տ. ՄԱՐՏԻՐՈՍ ՔՀԷՆՑ
ՆԻԿՈՂՈՍԵԱՆ

ԹԷՔԻՐՏԱՂԸՆՏԱՆ ՄԷՋԹՈՒՊ

Ց. Միւէլիմ.

Պու կիւնէրնէ Թէքիրտաղըմը զն զախիրէ բիացասընտա գամմը ֆիեաթ իլէ էյի սաթըշլար օրտուշ։ Հընթանըն պէհէր քիլէսինէ 3-էյսուրուշ գամմ պուլմուշ օլուպ, չիմտի լիրա 0սմ. 135 գուրուշ հիմա սապը իլէ 22-25 գէնէրուշա տրը, քի աթիգ օգդա իլէ գրեթէսի 38-40 բարա տիմէք տիր, վէ գուշ օթնունուն քիլէսի 28 գուրուշա գատար թէնեզղիա։ Իմիմիշ իքէն, չիմտի 34 գուրուշա չըգմըշ տրը։

—Էթիֆաֆ գազա վէ գուրանըն պազըարջնտա պու կիւնէրտէ կիւզէլ բահմէթլեր եաղմըշվէ մեգրուանթա խալիտէն խանկի ֆատէր մուճիպ օլմուշ տուր։

—Շիմտիէ գատար հավալարէրին կիմէքտէ իտի իսէ տէպիր իքի կիճնատէն պէրու կիւզել իլա պահար հավալարը օլմագտա տրը։

—Թէքիրտաղըմընն մահալլաթ մուխթարանը իլէ իմթիհան մէճլիսլերի ազալարընն պա քէրրէ ուսումէն ինթիխապաթը իբա ալունարտագ, պունլան ենգմէմը տարէսինտէ հիւքիւմէթէ տավէթ օլունմազ վէ եէմին իմթիշլեր տիր։

—Նէհրիմիզատ պու քէրրէ միւճատատէն պիր գըլճի հիւմատ ատամակլադինէրուս։

—Ապո՛ւշ, գոչեց Տիմիթրօ բարկութենէն բոլորովին դունատած։

—Կարելի է, պատասխանեց Թադէ միամտօրէն, բայց հաւատացիր որ ես յանցանք չունիմ։

—Էյ լաւ հիմայ ի՞նչ պիտի ընենք։

—Ըստ իս, եթէ ադգյարի պէտք ունիս այդ տղուն, մնառելու է։

—Եէ՞ եթէ չը գտնամ, չան մը պէտ պիտի սատկեցնեմ զքեզ... հետս եկո՛։

—Հետդ գա՛մ, ուր հարցուց զարմանքը։

—Պոլիս պիտի երթանք։

—Ուրեմն երթամ վարպետս հրաման առնեմ։

—Անելարդ է...

—Ի՞նչպէս աւելորդ է, ըսաւ Թադէ զարմանքը կրկնապատկուելով։

—Վարպետդ զքեզ արտաքսից, և աղէկ կընես եթէ աչքին չ'երևաս։

Թադէ արտաքսուիլը լսելուն, չուարած մնաց։

—Առնելիք ունի՞ս հարցուց Տիմիթրօ։

—Առնելի՞ք... ընդհակառակը ստահակին կը հասնուէի՞... մեղք տուած տոմսակագիներ

սելէֆի մեալէքինէ սիլուք իթմէսի, մէքթէպին պիւսպիւթիւն խարապքնը մուճիպ օլապիլիր իքէն, միւմանիլէյհ ասլա մէհեուս օլմաեբպ, պիւթիւն գուվվէթի իլէ մէմուրիյէթինի տէրիւհաէ էյլէտի։ Վագըա սէնէլէրտէն պէրու ինթիզամը միւխթէլլ պիր մէքթէպի, թարիգի թէրագգըեաթա վազիթ մէք՝ միշքիլաթը ազիմէթ հավի իտի իսէ տէ, միւմանիլէյհին պու մագսէտի խայր մէրսէտէ սէրիան վասըլ օլմասը թէհայեիւրլէ կէօրիւլմիւշ տիւր։ Շէօյլէ քի, Գայսերիէէնին պայգա նէվի պիր մէքթէպինէ հէնուզ ատֆինէ ճէսարէթ իտիլէմէէն, ատյէնէք, տաեագ, վէ պու միսիլու միւճազաթը ղայրի լաեբգանըն միւնտէֆի օլմասը, միւտիրի միւմանիլէյհ սաեէսինէ, Հայկեան մէքթէպիմիզտէ կէօրիւլմիւշ տիւր։ քէզա, երինէ օլսաեէտ էճնէպի մէքթէպլէրին։ տէն պիր խայլի չակիրտան, պէթէքբար ավտէթ իթմիշ տիր։ մուալլիմլէրին ատէտի արթըրըլմըշ, վէ խուսուսիյլէ Նախակրթարան մունթազամ պիր հալէ վազ իտիլմիշ տիր, վէ օլան մէսարիֆաթը տէյիլ նիսպէթինէ, իլլա մա ֆէվգընտէ սէմերէ հուսուլէ կէլմիշ տիր, չէօյլէքի պիր էհլի տիզգաթը, հալը հազրը հալը մազի իլէ մուգաեսէ իյլէտիկինտէ, բէքալէա միւշահէտէ իտէպիլէճէկի կիպի, պազը հասէտճիլէրին, վէ եաթէգատուիմէ ատիւ օլան էշխասը տախի, մուգաեսէ վէ թահգըգաթա կիրիշմէքսիզին մէքթէպիմիզին թէգատուիմինիւ ինքեաբ իթմէք իսթէտիքլէրի մաթէէսիֆ կէօրիւլմէքտէ տիր։ լաքին, պիր գազ քիշինին հասէտին տէն նաշի միւտիրի միւմանիլէյհին գաթը իւմիտ իթմէսի պիզճէ մէմուլ տէկիլ տիր։ Իմտի, մէնաֆիի ումումիյէթէի մէնաֆիի շախսիյլէրինէ թէրճիհէ հէր ան հազրը պուլունան Հոգաբարձութիւն հէյէթինէ, միւմանիլէյհ միւտիր իլէ պիլիթիֆագ մէքթէպիմիզին ան պէ ան թէրագգըսընա հիմմէթ պուեուրմագտան կէրի տուրմամալարընը ըէճա իտէրիզ։

2 Մայիս 1895

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հոգաբարձութիւնս շնորհակալութեամբ կը հրատարակէ ապրիլ 11—30 ինպասա հատատութեանս եղած նուէրները՝

Մեծապատիւ Տեարք և Աղնուասիրտ Տիկնայք։ Ընդ. դրմ.

Բարեսէր ումն Մարզուանցի 216։ Յակոբ Աճառեան մատաղագին 108։ Բարեսէր տիկին ումն Զ. Յակոբ էֆ. Նիկողոսեանի 108։ Յովհաննէս քէլէկեան 108։ Յակոբ Գալուկպօղոսիկեան Շապին գարահիսարցի 100։ Տիկին Գայիանէ Յ. Շէքէրճեան 95։ Մանուկ Հիւսիւսեան 40. Բարեսէր ումն՝ ձեռամբ Պօղոս էֆ. Վարժապետեանի 20։ Մհի. Յակոբ Սէմիզեան Ատաբազարցի 20։ Տիկին Կիւլիանէ Յ. Գարամանեան 20։ Մարտիրոս Յովհաննէսեան 20։ Ստեփան Արզրէան 20։ Սահակ Մատթէոսեան 20։ Բարեսէր ումն 5։

Գումար 900

Գուրտպէլէնկի բարեսէր ազգայիններէ հաւաքեալ, ջանիւք տեղւոյն Գատ. Թաղ. խորհրդոյ՝ 282 հոխա պուլկուր 43 հոխա Խարխանայ։

Յարութիւն Շէքէրճեան 123 ֆունտ Սիլիվրիի մածուն։

Ի Մանչէսթէր բնակեալ Աղն. Տիկին Կոյս Փափազեան՝ ձեռամբ Սեդրակ էֆ. Մազլըմեանի 1 ոչխար։

Լէոն էֆ. Ս. Շէրիտճեան 10 օրինակ «Մանկապարտէզ»։

Թէյսվանճառ Եավրուեան-Իսագուլեան էֆէնտիք՝ ինչպէս շատ անգամներ, այս անգամ եւս 7 հոխա թէյ։

Սահակ էֆ. Մատթէոսեան 1 ոչխար, և 1 գառն։

Արիստակէս էֆ. Քիշիպէկեան՝ 20 բաքէթ երեսուննոց ծխախոտ 20 պրակ սիկարի թուղթ։

Բարեսէր ումն ոսկերիչ՝ իւր երկու սիրուն զաւակաց համար՝ երկու գառնուկ։

Մեծ. Օննիկ էֆ. Տէրունեան Հիւանդանոցիս օրէրասիօնի սենեակին պէաք եղած չինիները նուիրելով, զանոնք իրենց տեղը զետեղել տուած է մարդասիրաբար, որոյ արժէքն 12եկ ½ ղրուշ։

Ի դիմաց Հոգաբարձութեան
Աղգ. Հիւանդանոցի
Վ. Ատենադպիրի Ատենապետ
Տ. Ս. Մանուկեան Մանուկ Ս. Արզրէան

9 մայիս 1895

ՄԻԻԹԷՆԷՎՎԻԱ

ՃԱՌՕՆԵԱԼԸ ՊԻՐ ՄԻԻԹԷՐԻ

Պէրլին զազէթալարընտա միւթալէա օլունտուղունա կէօրէ, պիր միւտտէթտէն պէրի Ալմանիատա պուլունան ճառօնիալը էրպապը ֆէննտէն Մ. Շօէթանագա՝ զարիպ պիր գլարինէթ իսթիրա էյլէմիշ տիր։ Պու գլարինէթին՝ երինէ պու նէվիտէն օլան միւզիգա ալէթլէրինտէն պիր ֆէրգը վար իսէ, օտա թըպգը բիանօ կիպի չալընմագտա օլմասը տըր։ Բիանօ իւզէրինտէ իֆճաի հիւնէր իտէպիլէնլէր՝ ճառօնիալը միխթէրին պու եէնի գլարինէթինտէ քէք գօլայ չալմագտա իմիշլեր։

Ալէթին պիր թաքֆընտա, բիանօ Գլավհէլելերինէ պէնզեր վէ այնը թագզիմաթը հավա միւթէատտիֆ գլավիէլեր մէվճուտ օլուպ, սօլ էլ իլէ թութուլմագտա վէ սաղ էլ իլէ տէ իճրաի հիւնէր իտիլմէքտէ իմիշ։ Մէզքիւր իճատ՝ Ալմանիա հիւնքիւմէթի թաքֆընտան թագտիր վէ թահսինէ մազհար օլուպ, հաթթա պու ալէթտէն չիմտիլիք լիւզումու գատարընը եարտըրմասը իչիւն, միւխթէրիէ նագտէն մուավէնէթ տախի իտիլմէքտէ իմիշ։

ՊԱԼՕՆ ՍԷԵԱՀԷԹԻ

1895 սէնէսի փետրուարընտա, Ալմանիալը տօգթօր Նիսօն՝ պալօնլա պիր սէեահէթտէ պուլունարագ, եէր երիզիւնտէն 31496 աեագվէեախատ 6տէնիգ միլի գատար երիքսէքմիշ տիր։ Պալօն՝ Իտրօժէն (Ջրածին) կազըյլա տօլատուրուլմուշ պուլունտուղու կիպի, իհթիեաթէն պիր թագըմ խազինէլէրտէ տախի պու կազատան պուլունտուրուլմուշ իտի։ Մուամիլէյհ տօգթօր՝ պիրինճի տէֆա 1500 մէթրօ երիքսէքլիկէ չըգտըղընտա, մէէմուլին զայրի օլարագ, սանճիկրատ թէրմօմէթրօսույլա, հավանը սօմուգլուղունու սրֆիբրատան աշաղը պէշ տերէճէ պուլմուշ մուշ տուր։ Հավա սիսլի օլուպ, պիր թագըմ գապա պուլութլար՝ եէր երիզիւնիւ կէօրմէէ հավի օլտուղու հալտէ 5000 մէթրօեա չըգտըղընտա, զայրը մուայէէն պիր նիսպէթտէ օլմագ իւզրէ, հավանը հարաբէթի՝ —18 տէրէճէ եէ թէնէզզիւլ իթմիշ իտի։

Պու երիքսէքլիքտէ, հավա զեէթ գուրու վէ կիւնէշ զաեէթ բարլագ օլարագ կէօրիւլմիւշ վէ պուրատան իթիպարէն, իտրօժէն խազինէլէրինտէքի կազ իլէ պալօնու իտարէ իթմիշ, վէ քէնտիսինին նէֆէս ալմասընա մէտար օլմագ իւզրէ, պալօնա պիրլիքտէ պուլունան մաքինալարը գուլլանմըշ տըր։ 6750 մէթրօ երիքսէքլիկինէ չըգտըղընտա, հավանը հարաբէթի՝ —29 տէրէճէեէ էնմիշ տիր։

Տօգթօր Նիսօն 8000 մէթրօ իրթիֆաէ չըգտըղընտա պիր միւտտէթ տիշարբեէ պագտագ իթմէ միշ իսէ տէ, սօնրա [illegible] սէպէպիյլէ պու [illegible] գլամամըշ տըր։ 9000 մէթրօ երիքսէքտէ — հարաբէթ 42 տէրէճէտէ իտի։ Պիր մըզտար տահա չըգտըգտա, խաֆիֆ պուլութլարա վէ տահա սօնրա պէեազ պուլութլարա թէսատուֆ իթմիշ տիր։ Էն նիհահեէթ վասըլ օլտուղու երիքսէքլիքտէ տերէճէի հարաբէթի — 47.9 պուլմուշ տուր քի, պու տա պիր ինսան իչիւն թէհամմիւլլի գէվգինտէ պիր սօղուգլուգ տուր։

ԲՕԳԱՄՊՕԼ

Ախլեագը համիտէի արզու իտէն, եանի վէնիլէր վէ ֆամիլեալար ի չինտէ օգունուպ տա հէմ թէլեգլիւգ վէ հէմտէ իսթիֆատէ իթմէք իսթէեէն զաթլարը, իւչ պին սահրֆէտէն միւթէճավիզ պուլունան մէզքիւր 6 ճիլտ քիթապը օգումալարընը տավէթ վէ նասիհաթ իտէրիզ։

Սաթըլըր Գէյօղլունտա Ճատտէի քէպիրտէ թագսիմճիվարընտա վագը 65 նումէրօ իլէ մուրագգամթօայեան մաթպասընտա։

Ֆրի 50 ղրուշ։

ՔՆԱՐԻԿ

ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԵՐԳԵՐ

Հեղինակ

ՄԻՀՐԱՆ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆ

Ցան և վեց երեսներէ բաղկացեալ այս ընտիր տետրիկը կը գտնուի ամեն գրավաճառաց քով։

Գին 1 դ.հկն.

ԲԻՆԱՑԱ

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

ՄԱՅԻՍ 13

	Ղրշ փր.
Գօնս. Սէր. Դ. Տիւն ագշ. գրն.	28-29½
» » » Պու սպհ. աչբը	26-30½
Թահվիլաթը Օսմանկիյէ	——
Ռուսէլի Շեմէնտըֆէրի Փր.	166-25

ԱԳՄԻՕՆԼԱՐ

Ռէժի	Լր. 21-32
Թրամվայ	» 11-45
Օսմ. Սիկուրթա գումր.	» 8-45

ԼՕՆՏՐԱ ՊՕՐՍԱՍԸ ՄԱՅԻՍ 25

Գօնս. Սէրի Դ. Գարանտը Լսի.	25-75
» » Ա. » »	64-50
» » Բ. » »	45·
» » Գ. » »	28-12

ՐՈՒԲԻՋ ՊՕՐՍԱՍԸ ՄԱՅԻՍ 25

Գօնս. Դ. Գարանտ.	26-2½
Ռումէլի Շեմէնտըֆէր Փր.	166-25
Պանգ Օթօման »	727-50
Գրէտի Լիօնէ »	817-50
Ռէժի Օթօման »	493-75

ԱԳՃԷ ՖԻՆԱՆՍԱՐԸ

	Ղրշ. Փր.
Օսմ. լիր. 100 ղրշ. ատն	
Սիմ մէճիտիյէ	108-2
Մէթալիք	98-
Պէհլիք	102-30
Ալթընըզ	103
Ղուրուշլուգ	103-10
Զայրէկ	107-20
Երուշլիք	102-24
Ինկիլիզ լիրասը	110-22
Ֆրանսըզ »	88-17
Ռօլ	90-30
Քրիմէյ	51-17
Գարպօն գահիմէմի	8-35

ԳԱՄԳԻՈ (գամգիո)

Լշնարա 3 այ	111-50
Փարիզ » »	22-60

ԱՐԵՂԱՋԱԳՆ ԻԹԱՓԱՌ

1867-1869 Արեղաձագն կը թափառի ի Կիլիկիա և յԵգիպտոս և ի Զէյթուն կը դառնախօսէ։

Գին 40 փարա։

(3)

ԷՍՐԱՐԸ ՓԱՐԻՍ

—Լա՞վ սիղ չօգ խուլուսքեար պիր զաթսընըզ... վէ պէնտէ գավիէն սէօյլէրիմ քի, չու միւնեճատա էօյմէհիպ եաշամագ արզուսունտա պուլունտուղումուն սէպէպլէրինտէն պիրի, հաթթա պաշլըճասը, պիր կիւն սիզին սէատէթի հալինիզի մուճիպ օլմագլըզըմ իւմիտին տէն, սիզե օլան վատիմի իճրա իյլէմէքլիք արզուսինտէն իպարէթ պուլունմագտա տը... պիլիրսինիզ եա սիզե, Սէն Լազար հապսխանէսինտէ իքէն պիր չօգ չէյլէր վատ իթմիշիմ տիր, ատէթա պուլութլար իւզէրինտէ քէօյքլէր եարաբրմագլըզը արզու իյլէմիշիմ տիր,— տէտի լա Կուալէօզ։

—Էհ, ինչատլահ պիր կիւն օ իգպալէ տախի նաեիլ օլուրուզ։ վազքթ հէր շէեի եարար, էլվիրիր քի սազ օլալըմ, համտ օլսուն իշթէ ատեազա գալդընըզ, պէն անճագ էլիմտէն կէլէնի եարապիլիմ... Նասըլ քի, գօճամտա էօյլէ սէօյլէմէքտէ տիր,— տէտի լա Լուվ։

—Հէյլէ մէճմունում քի, գօնթ տը Սէն-Բէմինին պանա սէօյլէտիկինէ նէզարէն, տօգթօր էֆէնտի, մատամ ժօրժա մէքթուպ եազմագլըզըմա բուխսաթ վիրմիշ տիր... հիշ չիւբհէ ճաեիզ տէկիլ տիր քի, կէրէք միւմանիլէյհա գատարն վէ կէրէք միւսիւ Բօտօլֆ տախի հալիմտէն տօլաեր տիւշարը էնտիշէ օլմուշլար վէ պէլքի ատ պէնի էօլմիւշ տիւր տեեի զանն իթմէքտէ տիրլեր,— տէտի

Ֆլէօր տը Մարի կէօզլէրի էօնիւնէ պագարագ, վէ Մ. Բօտօլֆու տէրխաթըի իթտիքտէ եիւզլերի գըզարարագ,

—Հաթթա սիղին սուտա պօղուլմանըզա չալըշանլար տախի մէզքիւր զանն ու իթիգատտա պուլունմագտա տըրլար, ահ, հայտուտլար ահ,— տէտի լա Լուվ։

—Տիմէք տիր քի հալէա սիզին իթիգատընըզճա, պէնիմ պաշըմա կէլէն պիր գազա օլմաեըպ, իլլա պիր մագսատա էսերի իտի, էօյլէ՞մի լա Լուվ,— տէտի լա Կուալէօզ։

—Պիր գազա՞մը, էվվէթ Մարսիալլար մէզքիւր զատտարլըղա պիր գազա խամու բէնկինի վիրմէքտէ տիրլեր... Ֆազաթ Մարսիալլար տիմէքլէ... պէնիմ տօսթումամտա (եանի նիքահսըզ գօճասը) իյլէրինտէ տիր կիպի անլամամալարընըզ... զիրա մէրգում իյլէրինտէ տէկիլ տիր, վէ քէզալիք Ֆրանսուա իլէ Ամանտինի տախի անլերտէն սերբմալըսընըզ, չիւնքի անլէր պիկիւնահ տըրլար,— տէտի լա Լուվ։

—Լաքին մէրգումլար նիչին պէնիմ էօմրիւմէ գապա իթմիշ օլսունլար, պէնիմ էօլմէմտէ քէնտիլէրճէ նէմէնֆաթ օլագիլիր, պէն միւտտէթի էօմրիւմտէ հիշ պիր քիմսէեէ հիշ պիր ֆէնալըգ եարամամըշըմ տըր... հիշ պիրի պէնի թանըմագտա պիլէ տէկիլ տիր,— տէտի լա Կուալէօզ։

—Կէրչի էօյլէ տիր... լաքին, չունգու տա պիլմէլիսինիզ քի, Մարսիալլար պազտալա տէկիլ տիրլեր, էկէր պիր մէնֆաաթ իւմիտլերի օլմամըշ օլսա քամի, գաթան սիզին էօմրիւնիւզէ գատտա գազգըշմագլար իտի, պէնանէն առլէյհ էլպէթթէ պիր մէնֆաաթա մէպնի գազգըշմըշլար տըր, նասըլ քի մահպէստէ պուլունան պիր տուլ գատարընը պէնիմ տօսթումա սէօյլէմիշ օլտուղու պազը լազգըրտըրլարտա էօյլէ օլմասընը գավիէն թաստիգ իլէմէքտէ տիրլերը,— տէտի լա Լուվ։

—Տիմէք տիր քի մէրգում քէնտի սէհլէթամիզ վալիտէսինի կէօրմէկէ կիթմիշ տիր, էօյլէ՞ մի,— տէտի Լա Կուալէօզ։

—Եվվէթ, լաքին անլայըլտըղընա կէօրէ, նէ ճըզը Գալպասը վէ նէտտէ օղլու Նիգօլանը մահպուսիյէթտէն գուրթուլմալարընա տաեիր հիշ պիր իւմիտ պուլունմագտա տէկիլ տիր։ չիւնքի զաթէն լոգ ճիհէթլէրլէ մազնուն պուլունտուգլարը հալտէ, մէրգում Նիգօլա իսէ, քէնտինի գուրթարմագլըգ էմէլիյլէ, աճչագլըգ կտէրէք, վալիտէսիյլէ գըզգարտաշընը պաշգա պիր ճինաեթինի, պաշգա պիրինին տահա էօմրիւնէ գատտ իյլէմիշ օլսուգլարընը մէյտանէ չըգարմըշ տըր, տէմէք տիր քի հիշ պիրի ֆուրթունչամաեաճագ տըրշ տավա վէքիլինին սէօյլէտիկինէ կէօրէ գաթան իսմիտ պուլունմագտա տէկիլ տիր։ զիրա զաթէն մահքէմէ թարաֆընտան պիր ռապգալարը օյուպ օլմատըզը արաընըլմագտա իմիշ տիր,— տէտի լա Լուվ։

(Յետ-ի)